

ਜਬ ਕਿਲੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਥੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਵਾਰੀ ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਫਤਹ ਦਲੇਰੋਂ ਨੇ ਪੁਕਾਰੀ ।
ਵਹੁ ਹੁਮਹੁਮਾ ਸ਼ੇਰੋਂ ਕਾ ਵਹੁ ਆਵਾਜ਼ ਥੀ ਭਾਰੀ ।
ਥੱਰਾ ਗਯਾ ਚਮਕੌਰ ਹੁਆ ਜਲਜਲਾ ਤਾਰੀ ।

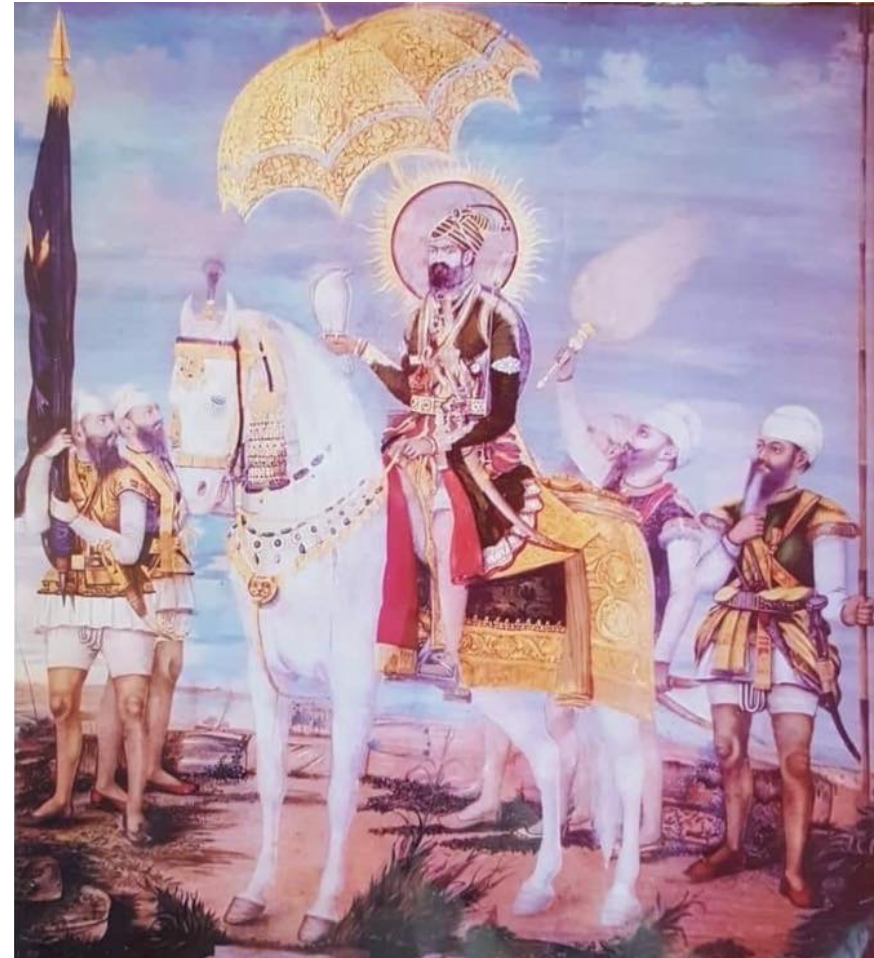
7 Poh 1761 Bikarmi
(1704 CE)

Sri Guru Gobind Singh Ji along with
42 Sikhs reaches Chamkaur Sahib
and Mata Gujar Kaur Ji reaches
Kheri with the Younger Sahibzade

7 POH 1761 (1704CE) — IN CHAMKAUR

- Sri Guru Gobind Singh Ji left Boor Majra early morning and reached Chamkaur in the evening.
- Guru Ji knew there was a fort in Chamkaur made of mud as He did pass through Chamkaur while coming back from Kurukshetra previously.
- Guru Ji called upon Budhi Chand who was the owner of the fort.
- Budhi Chand came with folded hands and prayed, “Maharaj, please come and bless my house” Guru Ji accepted his offer and followed him to his mud fort. Bhai Budhi Chand served wholeheartedly and treated all the wounded Sikhs. (Ref. Guru Kia Sakhia);

ਬਿਨੈ ਕੀ, ਮਹਾਰਾਜ! ਆਂਪ ਸਮੇਤ ਸਾਥੀ ਸਿੱਖਾਂ ਕੇ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪਧਾਰੀਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਕੇ ਗੈਲ, ਇਸ ਕੀ ਹਵੇਲੀ ਮੇਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਆ। ਭਾਈ ਬੁੱਧੀ ਚੰਦ ਨੇ ਤਨ ਮਨ ਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀ ਜ਼ਖਮੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਕਾ ਦਾਰੂ ਦਰਮਲ ਕੀਆ।

RESIDING 1 NIGHT IN CHAMKAUR

ਬਾਗ ਦੇਖ ਤਹਾਂ ਨਿਕਟ ਗਾਂਵ ਚਮਕੌਰ।
ਖਬਰ ਸੁਨੀ ਜਿਮੀਦਾਰ ਨੇ ਮੱਧ ਵਸੇ ਚਮਕੌਰ।
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਤਕਾਲ ਹੀ ਵਹੁ ਆਯੋ ਉਠਿ ਦਉਰ।
ਹਾਥਿ ਜੋਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ।
ਬਸੋ ਮਧਿ ਚਮਕੌਰ ਕੈ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰ।
ਤਬ ਸੁਆਰ ਸਾਹਿਬ ਭਏ ਛਾਡਿ ਬਾਗ ਕੀ ਠਉਰ।
ਸਿੰਘ ਸਾਥ ਸਬਹੀ ਲੀਏ ਆਇ ਬਸੇ ਚਮਕਉਰ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ - ਕਵੀ ਸੈਨਾਪਤਿ - ਪੰਨਾ ੧੨੩ (ਸੰਪਾਦਕ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ)

Sri Guru Gobind Singh Ji saw an orchard in Chamkaur. The landlords heard the news of Guru Ji's arrival. They come rushing and prayed with folded hands, "Dear Creator (Guru Ji), please bless Chamkaur and reside here". Guru Ji stood up and rode his horse leaving the orchard towards the fort. (Ref: Sri Guru Sobha – Kavi Sainapat)

7 POH 1761 (1704CE) – EVENING IN CHAMKAUR FORT

- Sri Guru Gobind Singh Ji knew the fort was made of clay & would not be able to withstand the Mughal attack but He had much stronger will & courage than the clay walls.
- Guru Ji did Rehraas and an Ardaas.
- Guru Ji then addresses the Sikhs (Ref: Gurbertap Suraj Granth);

ਅਬਿ ਤੋ ਉਪਾਇ ਸਾਮ, ਦਾਮ, ਭੇਦ, ਬਨੈ ਨਹਿਓ,
ਚੌਥੇ ਦੰਡ ਬਨੈ ਦਲ ਲਾਖੇਂ ਚੜਿ ਆਯੋ ਹੈ।
ਗੀਦਰ ਕੀ ਮੌਤ ਨਹਿਓ ਮਰੋ ਰਿਪੁ ਹਾਥਨਿ ਤੇ
ਕਰੋ ਜੁੱਧ ਗਾਢੇ ਜਿਮ ਪੂਰਬ ਮਚਾਯੋ ਹੈ ॥੨੬॥

Now, our opponent had cross the three initial stage of resolving a conflict namely friendship, negotiation and diversion. Direct engagement in war is the only option left as hundreds of thousand have surrounded the Chamkaur fort.

I will never die the death of a hyena by falling in the opposing enemy's hand. I shall confront courageously in an intense combat just like I have always fought fearlessly.

ਜੇਤੋ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ ਕਰੋਗੇ ਅਬਿ ਮਾਰਨ ਕੋ, ਤੇਤੋ ਰਾਜ ਭੋਗੋਗੇ ਜਨਮ ਨਿਜ ਧਾਰਿ ਕੈ।
ਕਾਮਨਾ ਕੋ ਪੂਰ ਹੋਹਿ, ਮਿਲੋਗੇ ਜ਼ਰੂਰ ਮੋਹਿ, ਰਾਖਿਹੋਂ ਹਜ਼ੂਰ ਜੋਰ ਬਿਧ* ਨਿਰਵਾਰਿ ਕੈ।
ਜੁੱਧ ਕੇ ਸਮਾਨ ਤਪ ਜੱਗ ਕੋ ਬਿਧਾਨ ਨਹਿਓ, ਏਕ ਘਟੀ ਬੀਚ ਦੋਨਹੁਓ ਲੋਕ ਲੇ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ
॥੨੭॥

How much courage you will display in this war, the equivalent reign you shall be rewarded in your next birth.

You shall have all your wishes fulfilled and if you are sacrificing selflessly then you shall merge into my form. I shall protect you with all my strength and ability.

The is no penance or meditation equally great to sacrificing your body in the battlefield by which the two worlds (this & after world) are attained in split seconds.

KHALSA AT CHAMKAUR FORT

1.	Sahibzada Baba Ajit Singh Ji	11.	Bhai Tehal Singh Ji	21.	Bhai Mukand Singh Ji	32.	Bhai Sher Singh Ji
2.	Sahibzada Baba Jujhar Singh Ji	12.	Bhai Daan Singh Ji	22.	Bhai Anik Singh Ji	33.	Bhai Bakhshish Singh Ji
3.	Pyare Dya Singh Ji	13.	Bhai Maan Singh Ji	23.	Bhai Ajab Singh Ji	34.	Bhai Gurbakhshish Singh Ji
4.	Pyare Dharam Singh Ji	14.	Bhai Kirpa Singh Ji	24.	Bhai Ajaib Singh Ji	35.	Bhai Tula Singh Ji
5.	Pyare Mohkam Singh Ji	15.	Bhai Sanmukh Singh Ji	25.	Bhai Chandan Singh Ji	36.	Bhai Mahla Singh Ji
6.	Pyare Himmat Singh Ji	16.	Bhai Nanu Singh Ji	26.	Bhai Dhanna Singh Ji	37.	Bhai Jawand Singh Ji
7.	Pyare Sahib Singh Ji	17.	Bhai Alam Singh Ji	27.	Bhai Hardas Singh Ji	38.	Bhai Dhian Singh Ji
8.	Bhai Fateh Singh Ji	18.	Bhai Amolak Singh Ji	28.	Bhai Kirat Singh Ji	39.	Bhai Sant Singh Ji
9.	Bhai Ishar Singh Ji	19.	Bhai Mohar Singh Ji	29.	Bhai Madan Singh Ji	40.	Bhai Sant Singh Ji Bangesri
10.	Bhai Deva Singh Ji	20.	Bhai Bir Singh Ji	30.	Bhai Katha Singh Ji (Kotha Singh)	41.	Bhai Sanggat Singh Ji
.				31.	Bhai Nahar Singh Ji	42.	Bhai Jagga Singh Ji

THE SIEGE OF CHAMKAUR

Mughal Leaders

- Nahar Khan
- Gearat Khan
- Pulad Khan
- Ismail Khan
- Bahadur Khan
- Asman Khan
- Sultan Khan
- Jahan Khan

Pathan Leaders

- Mia Khan
- Bhure Khan
- Said Khan
- Nure Khan
- Phul Khan
- Hussain Khan

Mercenaries

- Khalil Khan
- Mirja Hayat Khan
- Syed Muhamad
- Jafar Begh

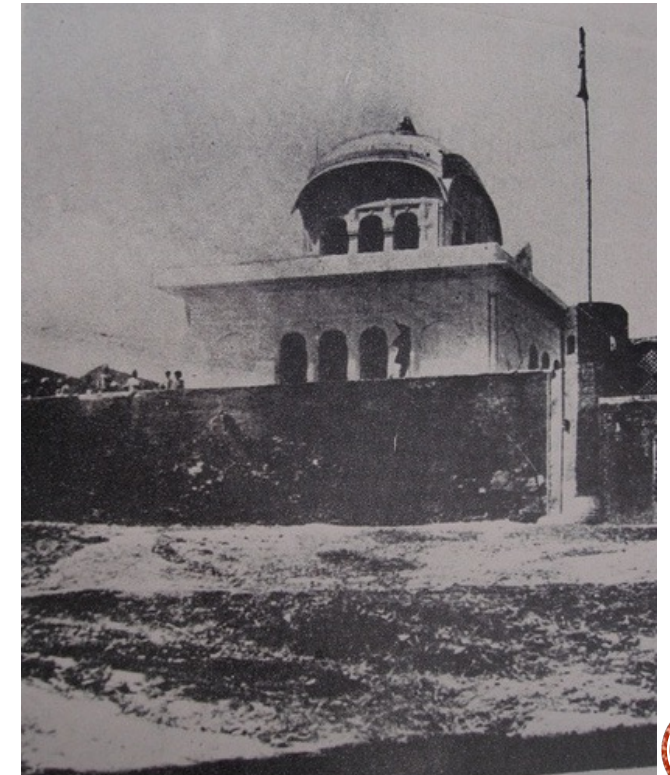
Mughal Nawab

- Wazir Khan- Sirhand
- Dast Jer - Lahore

Aurangzeb sent an additional One (1) million army from Delhi and the remaining army from Anandpur also joined with the 22 Hill Rajas as well.

So the total army was more than 1 million.

Original mud-walls of Chamkaur are seen in this picture

7 POH 1761 (1704CE) THE NIGHT IN CHAMKAUR

ਜਬ ਡੇਢ ਘੜੀ ਰਾਤ ਗਈ ; ਜ਼ਿਕਰੇ-ਖੁਦਾ ਮੈਂ ।

- After settling in Chamkaur Sahib at around 10 p.m.,

ਖੇਮੇ ਸੇ ਨਿਕਲ ਆ ਗਏ ; ਸਰਕਾਰ ਹਵਾ ਮੈਂ ।

- Sri Guru Gobind Singh Ji came out of their tent,

ਕਦਮੋਂ ਸੇ ਟਹਲਤੇ ਥੇ ; ਮਗਰ ਦਿਲ ਥਾ ਦੁਆ ਮੈਂ ।

- While walking, Guru Ji's heart was in a humble prayer to Almighty,

ਬੋਲੇ: 'ਐ ਖੁਦਾਵੰਦ ! ਹੂੰ ਖੁਸ਼ ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਮੈਂ ।'

- “Dear Almighty, I am very happy in your grace and this is all happening according to your wish,”

ਕਰਤਾਰ ਸੇ ਕਹਤੇ ਥੇ ; ਗੋਯਾ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋ ਕਰ ।

- Guru Ji's communication with the Creator were in high spirits,

'ਕਲ ਜਾਊਂਗਾ ਚਮਕੌਰ ਸੇ ਮੈਂ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਕਰ ।'

- “I will be leaving this place tomorrow in good condition.

Ganj-E-Shaheedan

GURU JI'S LOVE FOR HIS SIKHS

"ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹੂੰ, ਬੱਚੇ ਭੀ ਮੇਰੇ ; ਤੇਰੇ ਹੈਂ ਮੌਲਾ !

ਥੇ ਤੇਰੇ ਹੀ, ਹੈਂ ਤੇਰੇ, ਰਹੇਂਗੇ ਤੇਰੇ ਦਾਤਾ !

ਜਿਸ ਹਾਲ ਮੇਂ ਰੱਖੇ ਤੂ, ਵਹੀ ਹਾਲ ਹੈ ਅੱਛਾ !

ਜੁਜ਼ ਸ਼ੁਕਰ ਕੇ ਆਨੇ ਕਾ; ਜੁਬਾਨ ਪਰ ਨਹੀਂ ਸ਼ਿਕਵਾ !

ਲੇਟੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਆਜ ਜ਼ਮੀਂ ਪਰ ।

ਕਿਸ ਤਰਹ ਸੇ ਚੈਨ ਆਏ ਹਮੇਂ ਸ਼ਾਹੇ-ਨਸ਼ੀਂ ਪਰ !"

- I am Yours, My children are yours, Almighty,
- They have always been yours, they are yours now and they will forever remain yours,
- In whichever condition you keep them, that is the best for them,
- There is nothing else on my tongue other than your appreciation and I have no complaints.
- My beloved Khalsa is lying down on the floor today,
- How can I ever sleep on my bed peacefully looking at them in this condition,

GURU JI'S LOVE

ਸਾਫ਼ੇ ਕਭੀ ਸਿੰਘੋਂ ਕੇ ਉਠਾਤੇ ਥੇ ਜ਼ਮੀਂ ਸੇ ।

ਕੇਸ ਇਸ ਕੇ ਜੇ ਝਾੜੇ ਤੇ ਲੀ ਖ਼ਾਕ ਉਸ ਕੀ ਜ਼ਬੀਂ ਸੇ ।

ਸਰ ਠੀਕ ਕੀਏ, ਸਰਕੇ ਹੂਏ ਬਾਲਿਸ਼-ਏ-ਜ਼ੀਂ ਸੇ ।

ਤਰਤੀਬ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਕਹੀਂ ਸੇ ।

ਹਾਸ਼ਾ ! ਕਿਸੀ ਮੁਰਸ਼ਿਦ ਮੇਂ ਯਿਹ ਈਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਯਿਹ ਪਯਾਰ ਕਿਸੀ ਪੀਰ ਮੇਂ ਜ਼ਿਨਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

- Guru Ji was lifting up the Singhs' fallen Dastaars (Turban) while walking around,
- As the Singhs were sleeping, some of them did not realise that their hair was touching the ground,
- Guru Ji walked up to every Singh, tied their hair and a dastaar for them with His own hands while they were resting with their heads on saddles as their pillows,
- Guru Ji would pick up the head of Singhs and place it on His laps so they would sleep comfortably,
- Allah Yaar Khan says, "I swear upon Almighty that I have never seen such mercy in any prophet or incarnation."
- He continues, "I have never seen any prophet, avtaar, saint or anyone else who have this much of love for His devotees to take care of them in a similar manner as what Guru Gobind Singh Ji did.

ZAFARNAMA (DECLARATION OF VICTORY)

Hey Aurangzeb, how could 40 (forty) famished persons fight in the battlefield, on whom **ONE MILLION** (ten lakh) soldiers made a sudden attack? (Sri Guru Gobind Singh Ji)

(੧੯) ਗੁਰਸਨਹ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ਚਿਹਲ ਨਰ ।
ਕਿ ਦਹਲਕ ਬਰਾਯਦ ਬਰੇ ਬੇਖਬਰ ॥

(੧੯) گرسنجه کار کنده سیل نر - که دهک بر آید بر و بے خبر

ਗੁਰਸਨਹ = ਭੁੱਖੇ
ਚਿ = ਕਿਆ
ਕਾਰ = ਕੰਮ
ਕੁਨਦ = ਕਰੇ
ਚਿਹਲ = ਚਾਲੀ ੪੦
ਨਰ = ਆਦਮੀ

ਕਿ = ਕਿ
ਦਹ = ਦਸ
ਲਕ = ਲਖ, ਸੌ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ
ਇਕ ਲਖ
ਬਰਾਯਦ = ਆ ਜਾਵੇ
ਬਰੇ = ਬਰ-ਓ = ਉਤੇ, ਉਸਦੇ
ਬੇਖਬਰ = ਬਿਨਾ ਪਤੇ, ਅਨਭੌਲ

ਅਰਥ

ਭੁੱਖੇ ਚਾਲੀ ਆਦਮੀ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰ ਬੇਖਬਰ ਦਸ ਲਖ ਆਦਮੀ ਚੜ੍ਹ ਆਵੇ ।

ਭਾਵ

ਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੂੰਹੀਂ ਸੋਚ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਓਹ ਭੀ ਜੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹੋਣ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਖਬਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰ ਦਸ ਲੱਖ ਫੌਜ ਟੁੱਟ ਪਏ, ਕਿਆ ਕੋਈ ਏਹ ਯੁਧ ਕਰਨ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਜੇ ਤੇਰੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਭਾਂਤ ਜੁੱਧ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਤਲਾਹ ਦਿੰਦਾ, ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸੂਰਮਤਾ ਤੇ ਅਮੀਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਫੌਜ ਦੇਖਦੀ ।

**MATA GUJAR KAUR
(MATA GUJRI)
WITH SAHIBZADA
BABA ZORAWAR SINGH
&
BABA FATEH SINGH**

BLESSING LACHUMI MAI & KUMA

ਦੋਹਰਾ

ਦੁਇ ਮੋਹਰ ਕੀ ਆਰਸੀ, ਪੰਚ ਚੂੜੀਆਂ ਸਾਥ ॥
ਤਿਸਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਨੀ ਕੋ ਦਈ, ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਹੁ ਖ੍ਰਾਤ ॥
ਰੁਪਯਾ ਪਾਂਚ ਸੈ ਤਿਸ ਦਯੋ, ਕੀਮਾ ਨਾਮ ਜੁ ਆਹਿ ॥
ਤਿਨਹੂੰ ਜੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੈ, ਲੀਨਾ ਤਬਹਿ ਉਠਹਿ ॥

Before leaving Kuma's Hut, Mata Gujar Kaur gave gold jewelry with inlaid reflective mirrors worth two gold coins and five (5) gold bangles to the Brahmni (Mai Lechumi) who prepared and offered food.

500 rupees were given to Kima who bowed to Mata Ji and accepted the blessing.

CROSSING RIVER & GANGGU'S GREED

- Mata Ji, Sahibzade and Ganggu (along with a mule) sat on Kuma's boat.
- Kuma rowed his boat across the Satluj river.
- He parked the boat below a tree at Chak Dhera. The tree still exist until today.
- Kuma walked along with Mata Ji for some distance and kept watching till they went beyond his sight.
- Sahibzada Zorawar Singh Ji was riding on the mule while Mata Gujar Kaur Ji cuddled Sahibzada Fateh Singh.
- Throughout the journey, Ganggu's eyes were glued on the bag of gold coins which came along with Mata Ji from Anandpur Sahib

ਸੋਰਠਾ

ਦੁਸਟ ਚਿੱਤ ਭਰਮਾਇ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੋ ਇਹ ਕਹੈ ॥
ਤੁਰਕ ਜੋ ਉਤਰੇ ਆਇ, ਰੋਪੜ ਤੀਰ ਜੁ ਯਹ ਸੁਨੀ ॥
ਹਮਰਾ ਚਾਰਾ ਨਾਹਿ, ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਸੋ ਕਹਉਂ ॥
ਆਗੇ ਧਰਹੁ ਨ ਪਾਇ, ਲੇ ਜਾਹਵਿੰਗੇ ਪਕਰਿ ਤੁਮ ॥

The wicked's (Ganggu) mind was influenced by intense greed and he said to Mata Ji, "Turks have all arrived close to Ropar and its beyond my control now. Therefore do not put forward even a step otherwise they will arrest you".

Note: Mata Ji wanted to proceed to Ropar as she knew that Sri Guru Gobind Singh Ji and Sikh were all there.

TO KHERI – GANGGU'S HOUSE

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਮਾਤਾ ਬਿਲਖੀ ਭਈ, ਜਿਉ ਜਾਨਉ ਤਿਉ ਕੀਨ ॥

ਤਬ ਦੁਸ਼ਟਾਤਮ ਯਹ ਕਹੀ, ਮਮ ਗ੍ਰਿਹਿ ਚਲਉ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

ਕ੍ਰਿਤ - ਭਾਈ ਦੁੱਨਾ ਸਿੰਘ ਹੰਡੂਰੀਆ

Mata Gujar Kaur Ji then told Ganggu to carry on with the most appropriate action. Ganggu then suggested to immediately go to his house (in Kheri).

ਹੁਤੇ ਮਸੰਦ ਨੀਚ ਇਕ ਪਾਪੀ। ਬਿਪ ਬੰਸ ਚੰਡਾਰ ਸੁ ਖਾਪੀ।
ਰੋਪਰ ਤੇ ਵਹੁ ਰਾਹੁ ਭੁਲਾਈ। ਨਿਜ ਪੁਰ ਕੇ ਲੈ ਗਯੋ ਕਸਾਈ।

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੋਉ ਕੁਮਾਰ। ਤੀਜੇ ਦਾਦੀ ਸਾਥ ਨਿਹਾਰ।

There was a lowly wicked sinner, although born as a Brahmin but deeds of a Chandal (one who cremate bodies). The butcher detoured from Ropar towards his village taking along Mata Gujar Kaur Ji and two young Sahibzade.

Note: Accordance to Bhai Vir Singh Bal:
ਦੋਹਰਾ -

ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰੀ ਮਾਤਾ ਸਾਥ।
ਕਾਈਨੌਰ ਕੇ ਤਲ ਕੇ ਵਸੇ ਏਕ ਪੁਰ ਰਾਤ ॥

ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ - ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ - ਪੰਨਾ ੧੨੪ (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ)

Baba Zorawar Singh and Baba Fateh Singh along with Mata Gujar Kaur stayed on the bank of Lake Kainor, Morinda District for one night (on the way to Kheri)

7 POH 1761BK. (1704CE) TO KHERI VILLAGE

- Since the Mughal army blocked all the main roads with check-points to arrest Guru Ji, Kuma advised Ganggu to lead Mata Ji and Sahibzade through a longer but safer route.
- Although the route was rough but Mata Ji and her young grandsons manage to reach Village Kheri by the evening.

7 POH 1761BK. (1704CE), NIGHT AT GANGGU'S RESIDENCE AT KHERI VILLAGE

- During the unloading of baggage, Ganggu saw a sack full of Gold coins which drifted along with Mata Ji. Ganggu's greed was awakened and he planned to steal the gold coins. He purposely advised Mata Ji to be cautious as there are thieves in Kheri so that he shall not be blamed later.
- Ganggu came to Mata Ji's room a few times during night to loot.
- Mata Ji was awake for the whole night. After a few attempts, Ganggu managed to steal the gold coins but this was seen by Mata Ji.

MATA SUNDAR KAUR & MATA SAHIB KAUR

7 POH 1761BK -MATA JI'S TO DELHI

- Mata Sunder Kaur & Mata Sahib Kaur left to Delhi after staying for one night in Ropar.
- Both the Mata Ji's were accompanied by their two servants Bhago and Bibo.
- Bhai Mani Singh (Shaheed), Bhai Jawahar Singh and Bhai Dhana Ji guarded Mata Jis without sleeping the whole night in Ropar.
- Reaching Delhi, Mata Ji first stayed in a house at Kucha Pipal Gali and later shifted to Kucha Dilwali Singh. Lastly, from there, Mata Jis last residence was the house of Kalal near Ajmeri Gate.
- Both the Mata Jis were longing for Guru Ji, Mata Gujar Kaur Ji and the Sahibzade that they sent messengers multiple times to find out the location but due to the turmoil, they were unsuccessful.

ਇਕ ਹੀ ਰਾਤ ਬਸੇ ਪੁਰ ਰੋਪਰ
ਭੋਰ ਹਵੈ ਗਾਡੀ ਮੈ ਲੀਨ ਚਢਾਏ।
ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਪੰਧ ਪਰੇ ਚਲ ਕੇ,
ਦਿਨ ਕੇਤਨ ਮਹਿ ਤਹਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ।

Both the Mata Jis stayed one night in Ropar and departed in the morning in a bull-cart and reached Delhi in a few days.

(Gurpertap Suraj Granth)

